

MISIR ARAP CUMHURİYETİ
VAKIFLAR BAKANLIĞI

1 Şaban 1443
4 Mart 2022

Zekât ve Sadakanın Toplumsal Kalkınmaya Katkısı

Alemlerin Rabbi olan Allah'a hamdolsun; Kurân-ı Kerim'de Allah Teâlâ şöyle buyurur:

"وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَارْكَعُوا مَعَ الرَّاٰكِعِينَ"

"Namazı kılın, zekâtı verin. Rükû edenlerle birlikte siz de rükû edin."

Şehadet ederiz ki bir tek Allah'tan başka ilah yoktur, O'nun ortağı da yoktur. Yine şehadet ederiz ki Muhammed Allah'ın kulu ve elçisidir. Salât ve selam Peygamberimiz Muhammed üzerine, ailesi ve ashâb'ının üzerine olsun.

İslam Şeriatı, merhametleşme, dayanışma ve yardımlaşma esaslı olan sosyal bir sistem geliştirmiştir. Peygamberimiz (sallallâhu aleyhi ve sellem) şöyle buyurdu: *"Mü'minler birbirlerini sevmekte, birbirlerine acımakta ve birbirlerini korumakta bir vücuda benzerler. Vücudun bir uzvu hasta olduğu zaman diğer uzuvlar da bu sebeple uykusuz ve ateş içerisinde kalırlar"*. Bir başka hadiste Peygamber Efendimiz şöyle buyurdu: *"Eş'arîler, gazâda azıkları tükenmeye yüz tuttuğu veya Medine'de ailelerinin yiyeceği azaldığı zaman, yanlarında ne varsa getirip bir yaygıya dökerler. Sonra bunu bir kapla aralarında eşit olarak paylaşırlar. İşte bu sebeple Eş'arîler bendendir, ben de onlardanım"*.

Zekat farz bir ibadet olması yanında İslam dinimizin üzerine kurulduğu beş şarttan biridir. İslam dinimiz sadakayı teşvik etmiş ve onu en büyük hayır kapılarından biri kılmıştır, ki muhtaçların ihtiyaçlarını ve sıkıntılarını gidermeye yardımcı olsun. Allah Teâlâ şöyle buyurur: ***"Onların mallarından, onları kendisiyle arındıracağın ve temizleyeceğin bir sadaka (zekât) al"***. Diğer bir ayette Allah Teâlâ şöyle buyurur: ***"Bunlar, Allah'a ve ahiret gününe iman etselerdi ve Allah'ın verdiği rızıktan harcasalardı, kendilerine ne zarar gelirdi? Allah, onları en iyi bilendir"***. Hadis-i şerifte de Peygamberimiz (sallallâhu aleyhi ve

sellem) şöyle buyurdu: “İslâm dini beş esas üzerine kurulmuştur: Allah'tan başka ilâh olmadığına ve Muhammed'in Allah'ın resulü olduğuna şehâdet etmek, namaz kılmak, zekât vermek, hacca gitmek ve Ramazan orucunu tutmak”.

Kur'ân-ı Kerîm'in ayetlerini tefekkür eden kimse görür ki, Allah Teâlâ zekâtı pek çok yerde farzların en yücesi olan namazla birlikte zikretti. Bu da zekatın önemini gösterip onu yerine getirmeyi teşvik eder. Allah Teâlâ şöyle buyurur: “**Namazı dosdoğru kılın, zekâtı verin. Kendiniz için her ne iyilik işlemiş olursanız, Allah katında onu bulursunuz. Şüphesiz Allah bütün yaptıklarınızı görür.**” Diğer bir ayette Allah Teâlâ şöyle buyurur: “**Onlar; namazı dosdoğru kılan, zekâtı veren kimselerdir. Onlar ahirete de kesin olarak inanırlar**”.

İslam şeriatı zekat edasında ihmale karşı uyarmıştır. Allah Teâlâ şöyle buyurur: “**Allah'ın kendilerine lütfundan verdiği nimetlerde cimrilik edenler, bunun, kendileri için hayırlı olduğunu sanmasınlar. Hayır! O kendileri için bir şerdir. Cimrilik ettikleri şey kıyamet gününde boyunlarına dolanacaktır. Göklerin ve yerin mirası Allah'ındır. Allah, yaptıklarınızdan hakkıyla haberdardır.**” Diğer bir ayette Allah Teâlâ şöyle buyurur: “**Altın ve gümüşü biriktirip gizleyerek onları Allah yolunda harcamayanları elem dolu bir azapla müjdele. O gün bunlar cehennem ateşinde kızdırılacak da onların alınları, böğürleri ve sırtları bunlarla dağlanacak ve, “İşte bu, kendiniz için biriktirip sakladığınız şeylerdir. Haydi tadın bakalım, biriktirip sakladıklarınızı!” denilecek.**”

Abdullah b. Abbas (radıyallahu anh) diyor ki: Üç ayette birbirine alakadar üç şey vardır ki bir tanesi kendi alakadarı olmadan kabul edilmez. Birincisi: “**Allah'a itaat edin. Peygamber'e itaat edin**” ayetidir, Allah'a itaat eden kimse Resûlullah'a itaat etmeden itaati kabul edilmez. İkincisi: “**Namazı kılın, zekâtı verin**” ayetidir, namaz kılan kimse zekat vermeden namazı kabul olmaz. Üçüncüsü: “**Bana ve anne babana şükret**” ayetidir, Allah'a şükreden kimse anne babasına şükretmeden şükürü kabul olunmaz.

Hiç şüphe yok ki sadaka, zekatın toplumsal rolünü gerçekleştirmeyi destekler. Bu yüzden İslam dinimiz onu teşvik etti. Hadis-i Şerifte Peygamberimiz (sallallâhu aleyhi ve sellem) “**Malda, zekât dışında verilmesi gereken**

başka bir hak da vardır” buyurdu, sonra şu ayeti okudu: “İyilik, yüzlerinizi doğu ve batı tarafına çevirmeniz değildir. Asıl iyilik, o kimsenin yaptığıdır ki, Allah'a, ahiret gününe, meleklerle, kitaplara, peygamberlere inanır. Yakınlara, yetimlere, yoksullara, yolda kalmışlara, dilenenlere ve kölelere sevdiği maldan harcar, namaz kılar, zekât verir. Antlaşma yaptığı zaman sözlerini yerine getirir. Sıkıntı, hastalık ve savaş zamanlarında sabreder. İşte doğru olanlar, bu vasıfları taşıyanlardır. Müttakîler ancak onlardır!” .

* * *

Alemlerin Rabbi olan Allah'a hamdolsun. İnsanların Efendisi son Peygamber Hz. Muhammed'e ehli ve ashabının hepsine salât ve selam olsun.

Zekât ve sadakaların büyük meyveleri vardır. Bu meyvelerden bereket ve büyük ecirdir; Allah Teâlâ şöyle buyurur: “**Allah faizi eksiltir, sadakaları bereketlendirir.**” Yine de Allah Teâlâ şöyle buyurur: “**Şüphesiz iman edip salih ameller işleyen, namazı dosdoğru kılan ve zekâtı verenlerin mükâfatları Rableri katındadır. Onlara korku yoktur. Onlar mahzun da olmayacaklardır**”. Hadis-i şerifte Peygamberimiz (sallallâhu aleyhi ve sellem) şöyle buyurdu: “*Her Allah'ın günü iki melek iner. Bunlardan biri: Allah'ım! Malını verene yenisini ver! diye dua eder. Diğeri de: Allah'ım! Cimrilik edenin malını yok et! diye beddua eder.*”

Zekât, toplumsal denge ve kalkınmanın sağlanmasında önemli bir rol oynar. Sadaka-i cariye, kurban hisse bağışları, yiyecek ya da elbise verme girişimleri, muhtaçların evlerini onarmak veya iş fırsatı sağlamak ve ilgiye muhtaç ailelere insani yardımda bulunmak gibi hayır işleri kapsayan sadaka alanı çok geniştir.

Sevgi ve kardeşliğin hakim olması ve kalkınma gerçekleşmesi için iyilik, irtibat ve toplumsal dayanışma anlamlarını gerçekleştirmeye ihtiyacımız vardır.

Allah'ım ülkemiz Mısır'ı ve tüm İslam alemini Sen koru!